

VESTI IZ SLOVENIJE

TAVZENTROŽE IN KONJSKA META. — Danes menda že ni nikogar, ki ne bi vedel, da pomeni komunistično gospodarstvo za železno zaveso silno pomanjkanje. Komunisti hočejo socialistično državo, pa če v njej vse pogine. Ideji socialistične ali komunistične države darujejo vse tudi ljudi, kot so stari Feničani darovali bogu Molohu otroke. Posebno značilno za to pomanjkanje je pomanjkanje zdravil. Tito izvozi sedaj iz države ogromno stvari. V Trstu leže cele skladišnice lesa, ki prihaja v Trst za izvoz v svet. Za vse to prodano blago hoče stroje in in spet stroje, da bi hitro spremenil način ljudskega življenja in prebivalstvo vpregel v voz čistega državnega gospodarstva. Stvari, ki so ljudstvu potrebne za vsakdanje življenje, Jugoslavija ne uvaža. Tako je za železnim zastorom silno po-

manjkanje zdravil. Zdravniki svetujejo ljudem, naj prosijo sorodnike v Italiji ali v Ameriki za zdravila. Redki so tisti, ki si morejo preskrbeti zdravila iz tujine. Ostali pa so navezani na tavzentrože in konjsko meto. To imenujejo "ta pravi napredek" napredek.

KAKSNA KOKOS IN KAKSNA KRAVA. — Davkov pride premalo v državno blagajno Titovo. Zato je zadnjič razpisal ogromno posojilo, ki so ga strahno "prostovoljno" ljudje morali podpisovati. Bog zna, koliko od tega bodo še kdaj videli? Ker je premalo davkov, so sklenili, da bodo pobirali dohodnino na nov način. Ocenili bodo vsako stvar, ki jo hiša pridelala in po tem bodo potem pobrali davek. Kravo bodo ocenili na 800 litrov mleka, kokos na 80 jaje na leto. Plaćati bo seveda tudi od vsake (Dolje na 3. strani)

NOVI GROBOVI

Lewis Klementić
V petek popoldne je umrl v Genevi, Ohio, Lewis Klementić, star 65 let. Zapušča hčer Mrs. Jennie Zadnik. Pogreb bo danes ob 11 dopoldne iz Behn pogrebnega zavoda, Madison, Ohio.

Vincent Lukša
Po kratki bolezni je preminul v mestni bolnišnici Vincent Lukša, star 60 let, stanujoč na 6723 St. Clair Ave. Tukaj zapuša soprogo Mary. Rojen je bil v vasi Dolnji Vidovec v Prekmurju, kjer zapuša brata Ivan-a, sestro Maro in Dorro in druge sorodnike. Pogreb je v ponedeljek jutraj ob 9:30 iz Zeletovega pogrebnega zavoda na Highland Park pokopališče.

Marija Bolta
Pogreb pokojne Marije Bolta je danes. Ob 9:30 je pogrebno sv. opravilo v cerkvi sv. Vida.

Sestanek Marshall-Churchill

London. — Tajnik za zunanjo politiko Marshall je obiskal London, imel konferenco z zunanjim ministrom Bevinom, predsednikom vlade Attlee in končno se je neuradno sestal tudi z voditeljem opozicije Winstonom Churchillom. O tem poslednjem sestanku ni bilo izdano nikakoli poročilo. Iz Londona se je Marshall vrnil v ponedeljek v Pariz.

SPOMNI SE SLOVENSKIH BEGUNCEV S KAKIM DAROM

Tri na dan

Orajt, France, zdaj se pa počasi pripravljaj in leta 1950 povprašaj senatorja Tafta, kako se kaj živi v Washingtonu.

Nek močiček je raznašal kampanjsko literaturo za Wallacea. Imel je navado, da jo je vtaknil pred hišnimi vrati pod brisačo za čevlje. Je že vedel, kam taka stvar spada.

Zadnje volitve so pokazale, da se jih v Ameriki ne more kupiti, kakor nekateri radi trdijo. Edini kandidat, ki je res imel denar, je bil Wallace in kam je prišel!

Lilienthal o duhovni moči Amerike

Chicago. — David Lilienthal, predsednik USA komisije za atomsko energijo, je tu govoril pred 2 tisoč delegati Kanade in držav Severne Amerike o sedanjem stanju in bodočih nevarnostih. Odločno je zavrnil, da bi bila atomska energija in iznajdba njene uporabe največja nevarnost, ki danes preti človeštvu. "Nevarnost je," je rekel, "v mišljenju, ki je napolnjeno z jezo, nezupanostjo, z načrti za nasilje in za krvoprelitje. Moč Amerike ne leži toliko v njenem orožju, niti ne v njeni gospodarski proizvodnji, naša moč je duhovnega značaja, moč ameriškega duha, ki hoče vse dobro kar imamo, proizvajati za napredek človeka in za obogatitev življenja na celem svetu. Danes svet potrebuje samo mirne razsoje, medsebojnega spoštovanja in duha bratstva. Brez tega noben načrt za svetovno organizacijo ne more zajamčiti miru, a do miru moramo priti, jamstvo miru je to kar potrebujemo. Lilienthal je označil sedanje podpiranje beguncev in razseljenih oseb s strani Amerike in Kanade kot najlepšo potezo kako je treba imeti srce za ljudi vseh narodov in vseh ver kadarkoli pridejo v stisko brez svoje osebne krivde.

Trumanov dan v Floridi

Key West, Florida. — Vse mesto je tu v živahnih pripravah za čim lepši sprejem in pozdrav predsedniku Združenih držav, ki je napovedal, da bo prišel sem z novo izvoljenim podpredsednikom za nekaj dni na odmor. Prihodnjjo nedeljo so proglasili za dan Harry S. Trumana.

Tornado in viharji

Jackson, Miss. — Tornado in viharji so v soboto divjali po Missisippi. Več oseb je bilo ubitih, ranjenih pa preko 100. Ponekod so bile raztrgane električne žice in razvodne naprave, več poslopj je bilo deloma poškodovanih. Vihar je napravil veliko škodo po poljih in nasadih.

OAJ BEAT, DAJ SEŠTRA. SPOMNI SE BEGUNCEV S KAKIM DOLARJEM

Zed. države svare Rusijo, da so nehale z razoroževanjem

Samo močna sila bo pregnala strah pred komunisti

Pariz. — USA delegat Dulles je imel svoj prvi govor po ameriških volitvah v razpravi o položaju v Grčiji, pred političnim odborom Zveze narodov. Rusom je dejal da so enostavno iz trte izvili svoje pripovedke in lažnjive trditve, da hoče Amerika v Grčiji graditi svoje vojaške baze in spremeniti Grčijo v svojo trdnjavo.

Prav tako je Dulles z odkritimi besedami povedal, da Amerika gradi svojo moč in hoče biti najmočnejša sila na svetu vse dokler bodo narodi v strahu, da jih bo komunistična revolucija zagrabila ali pa kar je isto, da jih ne bo pogoltnil ruski imperializem.

"Gotovo ameriška moč, njeno oboroževanje, njena utrditev po raznih delih sveta, njeno gospodarsko podpiranje raznih narodov križa komunistične svetovne načrte. Njim, sovjetom to ni všeč. Toda vsak delegat Zveze narodov naj se vpraša in si da iskren odgovor: Katere sile na svetu se njegov narod boji? Jaz sem trdno prepričan, da bodo iskreni odgovori taki, da se svobodni narodi ameriške moči in sile ne boje. Nasprotno, boje se neke druge sile in si žele, da bi bila Amerika močna, da bi jih zaščitila. Mi ne organiziramo nobenih petih kolon in ne huj skamo k nelojalnosti nobenih skupin tujih državljanov. Mi ne organiziramo vlad v tujih deželah, ki naj jih čuvajo za nas potem, ko se naše vojaštvo umakne, kakor to delajo Sovjeti," je rekel Dulles.

Govor so sprejeli vsi delegati kot oznanilo, da bo ameriška zunanja politika po volitvah bistveno nespremenjena, vendar pa močnejša in odločnejša proti sovjetskim nakanam, kakor je bila doslej.

Dvajset divizij za obrambo Evrope

London. — Glavni stan feldmaršala Montgomeryja izdeluje načrt za oborožitev Zpadne Evrope. Potrebni bi dvajset divizij, med njimi šest motoriziranih in opremljenih s težkim orožjem. Sedanja moč, ki jo zapadne evropske zemlje bruselskega pakta morejo sedaj spraviti pod orožje, je komaj polovico. Tudi z ameriško pomočjo se bo mogla ta oborožitev in izvežbanje take vojske izvršiti šele v dveh letih. Poleg tega je potrebno za obrambo zapadne Evrope vsaj 1500 zrakoplovov borcev najnovejšega tipa. Načrt o oborožitvi in organizaciji obrambne moči bo do konca tega leta predložen glavnemu štabu Združenih držav.

Britanski delavski zastopniki v Ameriki

London. — Angleški finančni minister Sir Stafford Cripps je predlagal, da naj zastopniki britanskega delavstva obiščejo posamezne industrije v USA in delavci so to misel z veseljem sprejeli. Britanci pričakujejo, da bodo potem zastopniki ameriškega delavstva obisk vrnil, in da se bo na ta način ustvarilo trajno koristno sodelovanje v obeh državah.

PREDAVANJE IN SEJA JUTRI VEČER PRI SV. VIDU

Društvo Najsv. Imena fare sv. Vida bo imelo jutri večer (v torek) ob 8:30 svojo mesečno sejo. Po seji bo pa predavanje našega delavskega voditelja Frank J. Novšaka. Govoril bo o papeževih enciklikah in njih pomenu za ameriško delavstvo.

Seja bo gotova v pol uri in po seji ste pa vabljeni tudi drugi, ki vas predmet zanima, da se udeležite. Vrš se v šolski dvorani št. 4.

Trumanov triumf v Washingtonu

Washington. — Pred 12 dnevi je Harry Truman zapustil prestolico Amerike kot mali mož, sam, skoro pozabljen. Spremljali sta ga samo žena in hči. Nihče ni imel volje javno pozdravljati in manifestirati njega, "ki bo gotovo izgubil". Sedaj, ko se je vračal, mu je skoro milijon washingtonskih meščanov hrupoma klicalo dobrodošlico. Prvi ga je pozdravil novo izvoljeni podpredsednik Barkley, že takoj drugi pa je pristopil k predsedniku Trumanu senator Johnston iz South Carolina, ki pred par meseci ni prišel na večerjo, ki jo je Truman priredil ob priliki proslave Jeerson-Jackson. Pri sprejemanju so bili vsi člani kabinete, tudi tisti, ki so takom kampanje "previdno molčali". Policisti so komaj delali stezo skozi gnječo ljudi do Trumanovega avtomobila. Slavnostni sprevid je krenil s kolodvora po Pennsylvania Avenue, ki je bila vsa polna naroda. Pred Belo hišo je bil slavalok z velikim napisom "Pozdravljen predsednik!" Policijski nadzornik, ki je vzdrževal red, je izjavil časnikarjem, da še nikoli ni videl tako velikih pozdravljajočih množic.

Takoj po prihodu je imel predsednik Truman sestanek s člani svojega kabineta o tekočih zadevah in državnih poslih.

Med Slovenci po svetu Iz Kanade

Winnipeg. — Z drugimi dekleti iz Avstrije sva tudi midve prišli srečno v Kanado. Čeravno sva malo dač od drugih prijateljic, se imava, hvala Bogu, prav dobro. Samo malo dolg čas je. Se posebno pogrešamo našo cerkvice iz taborišča, čeprav je bila skromna, nam je bila v veliko tolažbo v naših težkih dneh begunstva. In tudi naših časopisov nam manjka, zato nama, prosiva, takoj začnite pošiljati Ameriško Domovino. Sprejmite vi, kakor vsi ostali Slovenci in Slovenke v Ameriki najine srčne pozdrave.

Marija in Ana Jakše.

Zarota proti vladi v Chile

Santiago, Chile. — Državni prosekutor je dal aretirati in zapreti bivšega prdesednika republike in generala v pokoju Carlosa Ibanez del Campo in generala v pokoju Montero. Trdi da sta zapletena v zaroto, ki je hotela s silo vrci sedanjo vlado republike.

Ni več carine na darila iz USA v Jugoslavijo

Belgrad. — Ministarstvo za zunanjo trgovino je objavilo, da tisti, ki bodo v bodoče prejeli pošiljke iz Združenih držav, ne bodo več morali plačevati nikake carine.

Priprave za novo zakonodajo

Predsednik odredil štednjo Odprava Taft-Hartley zakona — Marshall ne bo še odstopil.

Washington. — Pred odhodom v Florido, je predsednik Truman imel dajša posvetovanja z vsemi federalnimi tajniki in drugimi člani svojega kabineta. Direktor za budget je izjavil, da je predsednik naročil pri državnih izdatkih strogo varčevanje in pažnjo, da vsi državni izdatki ne bodo presegli predvidenih 42 milijonov 200 milijonov dolarjev.

S podtajnikom za zunanje zadeve, je predsednik Truman razpravljal vse važnejše zunanje politične dogodke v zadnjem tednu in dal naročila uradnikom, ki bodo pripravljali gradivo za pogajanja o vstopu Združenih držav v zapadni obrambni pakt, ki naj poveže zapadno Evropo, Anglijo, Kanado in Združene države proti vsem bodočim napadalcem. Dasi se je zadnji čas pisalo, da misli tajnik za zunanje zadeve Marshall kmalu odstopiti, je gotovo da ne bo zaenkrat nobene spremembe na tem mestu, ker predsednik Truman zelo želi sodelovanje George Marshalla in bi sprememba prišla v poštev samo, če bi slednji nikakor ne hotel več opravljati dolžnosti tajnika za zunanje zadeve.

Glede domače politike je predsednik Truman naročil, da se izdelajo nova poročila k predlogom zakonov o kontroli cen in nadzorstvu stanarin. Naročil je izdelati predlog, ki gre za tem, da se namesto sedanjega Taft-Hartley zakona predloži kongresu drug zakon, ki bo dal delavskim organizacijam večjo svobodo in več pravic.

GUVERNER LAUSCHE JE POHVALIL BIVŠEGA TAJNIKA LOKARJA

Ko je Frank Lausche debatiral v City klubu z sedanjim guvernerjem Herbertom, je nekdo izmed poslušalcev zaklical: "Kako pa z Lokarjem?" Menda je hotel ponoviti obdolžitev republikancev, da je imel Mr. John Lokar, bivši tajnik guvernerja Lauschea, svoje prste zraven, ko so dajali licence za točenje opojne pijače v zadnjih dneh Lauschetove administracije.

Mr. Lausche je navzočim jasno in odločno izjavil, da je Mr. Lokar vseskozi pošten človek, da pa v tej kampanji ni aktiven. S tem je Mr. Lausche enkrat za vselej zamašil usta vsem, ki so tako krivično obrekovali Mr. Lokarja. Vsa čast Mr. Lauschetu, ki se je tako odločno potegnil za svojega zvestega uradnika.

Komunizem škodljiv kot nacizem

London. — Finančni minister Sir Stafford Crips je v parlamentu izjavil, da je sedanja politika gospodarske sabotaže državam zapadne Evrope prav tako ali še bolj škodljiva kot je bilo razdejnanje, ki ga je povzročil Hitler. Pozival je vse državljanse naj se bore proti petim kolonom, ki sedaj tako vneto delajo v vseh državah zapadne Evrope.

Predsednik demokratske stranke bo spremljal predsednika Trumana tekom njegovih političnih, kar je znamenje, da bo sta razpravljala o delu za spoznanje z južnimi demokrati, o zasledbi važnih mest v senatu in poslanski zbornici in o rešitvi drugih zadev, ki deloma spadajo tudi v delokrog predsednika stranke.

Razne najnovejše svetovne vesti

TOKIO, JAPONSKA. — Vrhovno sodišče za vojne zločince je izreklo, da je bivši predsednik japonske vlade in voditelj Japonske med vojno, namenoma vpeljal Japonsko v napadalno vojno proti Združenim državam. Na podlagi tega bodo bivši predsednik in njegovi sodelavci sojeni in se pričakuje izrek sodbe tekom enega tedna. Sodišče je ugotovilo, da so tako cesar Hirohito, kakor tudi mnogi demokratični politiki Japonske hoteli preprečiti napad na Združene države, pa so vojaški krogi z vsemi sredstvi v napad silili.

WASHINGTON. — Vojne oblasti Združenih držav v Nemčiji so dale Franciji na razpolago količino orožja, da bi mogla biti francoska vojska opremljena in pripravljena, da vdri kak nenađen napad manjšega obsega. Doslej je USA dala Franciji manjšega orožja in vojne opreme za 5 milijonov dolarjev. Orožje je bilo poslano predvsem iz ameriških zalog v Nemčiji. Naslednje količine orožja se bodo poslale iz Združenih držav in sicer v prihodnjem letu v vrednosti za 2 milijona dolarjev, za čas v prihodnjih petih letih pa za okroglo 20 milijonov dolarjev.

PARIZ. — Komunisti so včeraj praznovali 31. obletnico ruske komunistične revolucije. Povabili so k proslavi vse šefe zunanjih delegacij. Tajnik Marshall se proslave ne bo udeležil, ker je preko nedelje odpotoval iz Pariza.

SAN FRANCISCO. — Kitajski komunisti so po radiu proslavljali 31. obletnico ruske revolucije. Predsednik stranke je govoril za zvezo kitajskega revolucionarnega gibanja z Sovjetsko Rusijo in slavil Rusijo kot osvoboditeljico vseh svobodoljubnih narodov na svetu. Trdil je, da sedaj svetovni mir ogrožajo edino ameriški imperializem in da so ameriški kapitalisti sedaj mrzlično na delu za novo svetovno vojno. Govor predsednika kitajskih komunistov in komandanta kitajskih trup je bil tudi sicer polen napadov na USA.

MOSKVA. — Zunanji minister Molotov je na predvečer obletnice ruske revolucije govoril izpranim poslušalcem v dvorani teatra Bolšoj. Govoril je namesto predsednika Stalina, ki se proslave ni udeležil. Skušal je razlagati ameriške volitve češ, da je guverner Dewey propadel zato, ker je v volilni propagandi najbolj odkrito zagovarjal ostro politiko nepopustljivosti proti Sovjetski Rusiji in komunizmu.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Duhovne taje za moše—

Urad zveze Najsvetejšega Imena naznanja, da bo prevzvišeni gospod škof Dr. Gregorij Rožman vodil duhovne vaje za moše in fante. Začetek duhovnih vaj je v petek 17. decembra ob šesti uri zvečer, konec pa naslednjo nedeljo. Tisti, ki se žele udeležiti, naj se javijo pri župniščih slovenskih župnij ali pa pri odbornikih zveze Najsvetejšega Imena.

Podružnica št. 15 SZZ—

V torek ob osmih zvečer imamo sejo, ki naj se je udeležijo vse članice. Po seji je pa "Birthday party," ki nam bo kakor vsako leto prinesla prijetne zabave. Torej naj gotovo nobena ne pozabi priti jutri zvečer v cerkveno dvorano pri sv. Lovrencu, kamor smo vse prav prijazno povabljeni.

Zadnji klic—

Za pocij ob 8 je sklicana seja vseh trgovcev in hišnih posestnikov na St. Clair Ave. in sicer od 53. do 79. ceste. Seja se bo vršila v klubovih prostorih Lake Shore Post, vogal St. Clair Ave. in 62. St., kjer je bila prej Knausova dvorana. Treba je odločiti za ozaljšanje St. Clair ceste za

seja, zato naj pride vsak, ki se za to zanima.

Za Mrs. Raymond—

Community Welfare klub je daroval \$10 za bolno Mrs. Raymond roj. Mahnič.

Selitev—

Poznani trgovec Jos. Trebec, ki vodi mesnico na 1423 E. 55 St., stanuje zdaj na 18039 Neff Rd. tel. KE 1965. Prej je prebival s svojo družino na 1255 E. 61 St. Seveda, mesnico pa vodi še vedno na prejšnji na 55. cesti in se priporoča gospodinjam.

Materje vabijo—

Materinski klub fare sv. Vida ima svojo običajno zabavo s klicanjem števil v sredo večer ob osmih v cerkveni dvorani. Vsi ste prijazno vabljeni.

Martinova nedelja—

V četrtek bo sv. Martin škof, v petek pa sv. Martin papež. Prihodnja nedelja bo pa Martinova in takrat ga bomo pokusili, kakšnega smo pridelali ali kakšnega nam je Bog dal. Na zdravje!

Namlatili so jih—

Nogometni krožek sv. Vida je včeraj premagal krožek sv. Alojzija z 19 proti 7. Krožek sv. Alojzija je bil dozdaj šampijon šolskih krožkov v Clevelandu, pa so ga Svetovidci vseeno namlatili. Ste že zakej, fantje!

Južni demokrati nazaj v stranko

Columbia. — Južni demokrati, ki so šli proti Trumanu radi njegovega programa o civilnih pravicah črncev, sedaj že izjavljajo, da so še vedno člani stranke. To je izjavil guverner Thumond, ki je kandidiral proti Trumanu.

"Svobodna Slovenija" je list naših ljudi v Argentini. Naročite ga pri upravi Victor Martinez, 50, Buenos Aires, Argentina.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor)
 6117 St. Clair Ave. Cleveland 2, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.
 Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6, za 3 mesece \$3.50.

1948	NOVEMBER	1948
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year;
 \$5 for 6 months; \$3 for 3 months.
 Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

Entered as second-class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 219 Mon., Nov. 8, 1948

Naši mučeniki

Po stari krščanski navadi se v teh dneh spominjamo svojih rajnih. Misli nam romajo na grobove teh, ki so nam bili dragi v življenju in so nam dragi še po smrti. Marsikdo je v ter dnevi pohitel v mislih nazaj v staro domovino, kjer na božji njivi ob njegovi domači župni cerkvi počivata mati in oče, bratje in sestre. Ob tem spominu se mu zahoče, da bi bil te dni tam, da bi lahko položil na grobove dragih šopek jesenskega cvetja in prižgal svečo v spomin na svoje rajne. Je v tem spominu nekaj bridkega. A kdor veruje v vstajenje mrtvih, ve, da se za tak otožnim spominom skriva tudi vedro upanje na enkratno svidenje, ko bo vse človeštvo in vse stvarstvo z njim doživelo končni preporod.

In ne bo malo Slovencev, doma in po svetu, ki so se in se bodo v teh dneh še v posebno bridkostjo v dušah spominjali tistih, ki jih smemo imenovati naše mučenike. Kajti marsikoga izmed nas in marsikoga izmed njih vežejo naravne vezi krvi in prijateljstva. Vse nas katoliško misleče Slovence družijo z njimi isto versko prepričanje. In vse nas demokratsko misleče Slovence vežejo z njimi isti politični ideali, ki so ideali prave in resnične demokracije, ne samo "demokracije" v smislu rdečega besednjaka.

Kdo ve, koliko jih je? Samo približno moremo soditi, koliko izmed njih je v zadnjih letih dalo svoje življenje za katoliške in demokratske ideale po nacističnih in fašističnih taboriščih in mučnicah in koliko jih je padlo pod nožem rdečega terorja, ki je zajel našo domovino v prvih dneh po zlomu fašizma in nacizma. Še manj točno moremo vedeti, koliko jih v naslednjih mesecih in letih do danes vzela noč in je Ozna zabrisala vsako sled za njimi. In niti ne vemo, koliko jih bo še padlo, preden bodo dnevi groze in krvi šani.

Kdo ve, kje vsepovsod so raztreseni njihovi grobovi? Za nekatere izmed njih smo vedeli, ker so padli v takih okoliščinah, da smo jih celo mogli s častjo pokopati, nekatere celo pri Sv. Križu v Ljubljani. Postavili smo jim celo dostojne spomenike na njihove grobove. A mnogo teh grobov tudi ni več vidnih, ker jih je bratomorna roka oskrnila in razmetala kosti mučnikov Bog ve kod. Velika večina teh mučeniških grobov pa je sploh neznana in morda bo celo ostala neznana za vedno. Tudi ko bomo mogli iskati za njimi, čisto ne bo mogoče najti nobenega znaka, ki bi po njem mogli spoznati, koga smrtno ostanke je skrival ta ali oni na novo odkriti grob. Kajti njihovi rablji so jih pred smrtjo še do golega oropali, tako da so umrli kot naš Odrašenik na križu brez vsega. Po poročilih, ki jih imamo, lahko rečemo, da je vsa Slovenija več ali manj posejana s temi mučeniškimi grobovi. Štajerska, Dolenjska, Gorenjska in Notranjska so posejane s tem semenom slovenske krvi, ki je moralo pasti v zemljo in strohneti, preden bo iz njega poglala nova žetev, ko bo nova pomlad duhovne in politične svobode vzbudila lepo Slovenijo iz njenega smrtnega spanja. Kakor nam vedo povedati tisti redki posamezniki, ki so bili obsojeni, da padejo skupaj z drugimi mučeniki v njihov skupni grob, pa so se po čudežu božje Previdnosti izognili morilni krogli in se obrizgali s krvjo svojih bratov sotrpinov rešili iz skupnih grobov, je posebno veliko teh grobov po kraških breznih po Dolenjskem in Notranjskem. Kočevski Rog bo za vse čase ostal zapisan v zgodovini slovenskega naroda kot eno glavnih morišč in skupnih grobišč. Marsikak slovenski mož in fant, ki je v cvetu let padel za svoje verske in demokratske ideale, spi tam skupaj s stotinami in tisoči drugih mučnikov. Daleč tam na Štajerskem ali Gorenjskem kje pa njegova mati ali sestra ali žena na skrivaj še vedno briše solze za njim, ker javno ne sme dati duška svoji bolečini.

Mi jih imenujemo mučenike in smo ponosni nanje. V Sloveniji jih uradno zmerjajo z izdajalci. Tudi nekaj naših rojakov tu v Ameriki jim odreka častni naslov mučenika. Če jih že smatrajo za izdajalce kot uradna jugoslovanska propaganda, pravijo o njih vsaj to, da je bila njihova borba nespametna in da so brez potrebe dali svoje življenje.

Gotovo. Če kdo misli, da v življenju narodov in še posebno tako majhnih narodov kot je slovenski, mora odločevati samo načelo trenutne politične koristi, ta bo res težko videl kak smisel v tej borbi, ki so jo naši mučeniki započeli. Kajti kdor je malo poznal tedanji politični položaj in načela, ki so se po njih ravnavale velike sile, se je res lahko spraševal: Zakaj boriti se proti taki premoči? Če se je Amerika proglašala za zaveznico komunistične Rusije, če sta Roosevelt in Churchill v Jalti dala Jugoslavijo rdečemu terorju, zakaj naj bi se peščica katoliško in demokratsko oboje Slovencev v odkriti borbi postavila v bran rdečemu valu, ki je tako ali tako imel zagrniti malo Slovenijo? Ali ne bi bilo boljše ukloniti se sili in se prilagoditi trenutnim razmeram?

A mi ne mislimo tako. In nismo mislili tako, ko smo dobivali prva poročila o tem boju in o teh mučnikih. Mi mislimo da je smrt teh mučencev imela svoj veliki pomen za

slovenski narod. Ne moremo reči, da je prinesla kako častno korist slovenskemu narodu, vsaj do sedaj ne. Ravno nasprotno. Komunistični teror je bil v Sloveniji še bolj krut kot kje drugod, zato ker je našel na bolj odkrito nasprotstvo. A kljub temu je treba reči, da žrtev teh mučnikov ni bila prazna. Najprej ne samo zato, ker jih je velika večina izmed njih umrla za politične ideale prave demokracije in svobode mišljenja, ampak tudi in predvsem zato ker so položili svoje življenje na oltar zato, ker niso hoteli zatajiti svoje vere v krščanske ideale. Kakor je na tisoče krščanskih mučencev v vseh stoletjih po Kristusu raje umrlo, kot pa da bi zatajili svoje versko prepričanje in priznali upravičenost brezboštva, tako je tudi velika večina teh naših mož in fantov šla v boj proti komunizmu in v smrt zato, ker so vedeli, da komunizem ni samo političen sistem diktature in nasilja, ampak je tudi kriva vera sovraštva do Boga in do vsega krščanskega. Nočemo prehiteti Cerkve v njeni sodbi o mučeništvu in svetništvu teh tisočev. A gotovo smemo misliti, da med imeni krščanskih mučencev, ki krase naše oltarje in polnijo naš krščanski koledar, in med imeni naših mučnikov ni nobene bistvene razlike, le zunanje okoliščine so različne. Oboji so z isto vero in voljo dali življenje za krščanske ideale.

Zato naš spomin na te naše mučenike in za njihove neznane grobove ni samo polna bridkosti. Je tudi poln upanja, da bo prišel čas, ko bo iz te mučeniške krvi, ki jo je v zadnjih letih tako obilno bila slovenska zemlja, prej ali slej poglala nova setev našega narodnega preporoda in bo obrodila bogate sadove v duhovnem in političnem življenju našega naroda. V rokah Previdnosti je še, kdaj bo ta čiš zmagoslavja napočil. A bo prišel. Kajti vsa zgodovina uči, da dobro končno le zmaga nad zlom, luč končno le prežene temo, nasilje se končno mora le umakniti svobodi.

Newburške novice

Neki bostonski sodnik je pro-našel, da je 60 procentov divorsov v takih zakonih, kateri nimajo otrok. Otrok je, ki veže zakonce skupaj — vsaj navadno je tako.

Pripoveduje se — jaz ne bom trdil, da je resnica — ampak pripoveduje se, da je v Chicagu neka "tičarica", po domače šomoštrica, zgrabila porednega šolarja za ramo in v obupni jezi zakričala: "Vse tako kaže, kot da te ima sam vrag v svojih krempljih!" Paglavca pa se je sprehajal, ker ga je bolelo in dejal, "Mislim, da imate prav mam."

Pred 60 letimi je bil rojen v državi Texas neki Alton Young. To ni nič novega, če se otrok rodi. Ta je bil sin baptistovskega ministra in je tako podedoval vso mržnjo, ki jo je imel njegov oče za katoliško cerkev. In tudi to ni nič novega. Ko je Alton dorastel, je tudi on postal baptistovski pridigar in sicer tak, ki je katoličane zaničeval in njih vero smešilo. To so kmalu spoznali Kluxsari (Ku klux klan) in so ga postavili ter dobro plačali, da je razjel sem in tja po državah in govoril zoper katoliško cerkev. Nobena laž ali obrekovanje mu ni bila prevelika in preneurna, da bi je ne bil trosil med bogiti, ki so ga poslušali in mu ploskali. Da bi mogoče še bolj udrihati po katoličanih in njih veri, je začel prebirati katoliško časopisje in knjige. In, glejte čudež, pustil je ministerstvo in, ker je slučajno poznal Monsignorja Lavella v New Yorku, je šel k njemu poprosit za nauk. Meseca maja, letos, pa je stopil v katoliško cerkev, kjer je bil krščen in birmen. Ko se je končno zvedelo, da je Dr. Alton Young postal katoličan, je bilo začudenje med protestanti brezmejno. Niso mogli umeti, kako je mogoče. Mi se pa temu ne čudimo. Če je Bog naredil iz Saula Pavla, zakaj bi pa iz zagriženega protestanta ne mogel narediti vnetega katolika? To nam zopet kaže, kaj stori dobro čtivo združeno z odprtim srcem za resnico božjo in milost božjo.

Kakor bi bilo padlo iz neba se je znašlo pismo na moji mizi iz škofijskega urada. "Kaj pa zdaj?" sem si mislil in izpraševal vest, ga hotel odpirati. Vest mi ne očka nič, sem si mislil, vendar pa more biti zopet kak obtožba. Ni dolgo tega, ko so me klicali iz škofijskega urada "na karpet," češ ali je res, da sem tako in tako ravnal v gotovem slučaju, ko bi ne bil smel. Brez ovinkov sem jim odgovoril: "Imel sem take in take vzroke za to." Bil si popolnoma potolaženi, toda jaz ne. Rekel sem sam pri sebi: "Kdo hvadnika je pa tako prijazen, da me toži pri škofu?" No zdaj je bilo papismo na mizi od kancelarja iz škofijskega urada. Zato sem bil radoveden in zato sem si vest izpraševal. Odpremo pismo. Ali veste kaj je bila vsebina? Nak, ne veste zato poslušajte, pismo se je glasilo: "9. decembra, zvečer o pol 8 bo pri vas birmoval prevzvišeni škof Floyd Began S.T.D. Škof bo pri vas večerjal." Tako je govorilo to pismo in naznanjalo birmo brez da je kdo prošil za njo. Pa škofija tudi odreduje kateri otroci pojdejo k birmi. Iz katoliških in javnih šol tisti, ki so po PRVEM SV. OBHAJILU PRIHAJALI DVE LETI H KRŠANSKEMU NAUKU. Iz tega je razvidno, da pojdejo iz naše šole otroci 5 in 6 razreda, iz javnih šol pa oni, kateri so pred dvema letoma prejeli prvo sv. obhajilo. Nič ne naj ne prihaja vsiljevat mlajših otrok za birmo.

Botri pri birmi, kakor pri krstu, morajo biti PRAKTIČNI KATOLIKI. Vsi, ki prihajajo iz sosednjih župnij za botre, morajo prinesiti od župnika iste župnije sprichevali glede tega.

"Veliko lažje je bojevati se za naša načela, kot pa živeti po njih." To se pokaže takoj po volitvah.

Zdaj, ko so volitve mimo in so demokrati zmagali malone na vsaj črti, dajte pa obrniti svojo pozornost na naš bazar. Pošljite odrezke tiketov nazaj in pripravite prostor za tiste velike nagrade, ki jih boste dobili in pa purana, ki ga boš zadeli. To so važne zadeve.

Na novi Narodni dom je končno pod streho in že združujejo znotraj. Kdaj bo zletela prva krogla proti keglom, še ne moremo reči. Morda bo tja okoli novega leta. Novo kegljišče bo dajalo razvedrila številnim, kateri radi podijo kroglice po gladkem podu. Ali bodo potem vsi, ki kegljajo-Keglovci?

Wallace je zadobil tako klofuto, da bo vse njegove levičarje glava bolela cela tiri leta.

—V letu 1947 je bilo izvoženih iz Zed. držav v prekomorske dežele 264,000 motornih vozil, kar znaša 7 in pol procenta celotne produkcije.

Podružnica št. 25 SZZ se zahvaljuje

Cleveland, O. — Članice naše podružnice št. 25 SZZ se želijo tem potom zahvaliti vsem posebnikom ob priliki praznovanja naše dvajsetletnice, ki se je vršila 17. oktobra v SND na St. Clair Ave. Predvsem naj sprejme zahvalo naša podpredsednica Mrs. Frances Brancelj, ki je imela dosti opravila, da je dobila vse igralce skupaj. Prav tako iskrena zahvala igralcem: D. Tomazin, ki je bil obenem tudi igrovodja, dalje Fr. Kuret, D. Pustotnik, Eddy Bradach, J. Skrabec, A. Baznik, R. Brancelj, Mrs. Frances Brancelj, Miss Mary Lah, Helen Swegel, Jennie Paik, Margie in Mary Tomazin in Veronika Grčević. Sprejmite vsi našo prisrčno zahvalo in se vam vsem še za naprej priporočamo, ker podalste nam bili res nekaj finega razvedrila, da je bilo občinstvo prav zadovoljno.

Saj s tem, ko je občinstvo zadovoljno, je poplačan tudi ves trud. Zahvala našim pevkam Miss D. Paik in Miss F. Zakrajšek iz 74. ceste in Miss P. Polkar. To so članice našega mladinskega oddelka in kot se vidi bodo vse izvrstne pevke. Le tako naprej in ustanovile bomo pevski zbor, da se boste še pokazale s svojim lepim glasom. Zahvala Miss M. Grdina za umetni ples in ravno tako Miss S. A. Leblang ter Frankie Dezelan in Karen Pishnery za ruski ples. Lepa hvala našim pevkam Mrs. F. Brancelj in njenim hčerkam, Mrs. F. Cerar in Mrs. M. Vidmar. Hvala lepa vsem trgovcem, ki so dali oglase v našo spominsko knjižico. Zato priporočam vsem, da podpirate naše slovenske trgovce, ki so nam vedno pripravljeni pomagati, kadar jih za kaj prosimo.

Imamo še nekaj teh knjižic na rokah in če jo katere članice želi dobiti, jo lahko dobi pri tajnici. Lepa hvala tudi Ameriški Domovini za tako lično delo in reklamo v listu. Hvala vsem društvom in podružnicam SZZ in SMZ, ki so se v tako lepem številu odzvale našemu vabilu. Hvala uslužbencem SND za vso naklonjenost in postrežbo. Prav lepa hvala naši gl. predsednici ge. Albini Novak za tako lep govor in izvrstno vodstvo programa. Prejmite vsi skupaj našo prisrčno zahvalo za vse, kar ste nam storili in Bog plačaj. Ob enaki priliki vam bomo tudi me naklonjene.

Naši igralci in dobri članici Miss Mary Lah pa želimo ljubezno zdravja, da bi se kmalu zdrava povrnila iz bolnišnice, kamor je bila odpeljana kmalu po naši igri.

Mary Otoničar.

Društvo Kras št. 8 SDZ vabi

Cleveland, O. — Prijazno vabim vse članstvo društva Kras št. 8 SDZ na društveno veselico ali zabavo, ki se bo vršila 13. novembra, to je v soboto zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave. s sodelovanjem naše "Bowling teama", v katerem so največ naši mladi člani.

Da bo res lušno bo skrbel Pete Sokach in njegovi fantje. Če se bo pa kateri preveč slabo počutil ali morda celo imel želodčne krče, bomo imeli pri roki prvovrstne kapljice in da ne bi kateri omagal vsled lakote, bodo pa skrbeli naše kuharice, ki bodo pripravljene postreči vsakemu s pravimi kranjskimi klobasami ali pa z "roast beefom."

Vabljeni ste prav vsi stari in mladi člani našega društva. Saj veste, da moramo našim mladim članom dati kakšno priliko, da se spoznajo med seboj, da bodo imeli več veselja do društvenega življenja. Na svilenje.

Jennie Kozely, tajnica.

NAŠA MICKA IMA TUD BESEDO

Torej odpeljali smo v mesto v kino tisti večer. Našemu se je videlo, da se počuti kot poražen kandidat, ki iz dna srca čestita svojemu nasprotniku, mu želi vso srečo ter prisega večno prijateljstvo, do groba in še čez, če bo tako naneslo. Pa ki oba vesta, kaj se prav za prav godi v njegovem sreč. Ali kakor ženski, ki se kar peni, tako hvali prijateljici nov klobuk, ki da ji pristojna, da se je kar nategledati ne more. V resnici si pa misli: še metlo v roke, pa bi šla na njivo z a strašilo.

Tako nekako, bi sodila, je bilo našemu, ko naju je s Jimom vlekel v kino. Ni hotel snesti besede, držal se je pa tako kisló, da se mi je kar smilil. Troštala sem se, da mu bo odleglo, ko bo gledal tiste konje v sliki. Dospeli smo na Euclid aveni-jo, kjer so štiri gledišča povrsti. Malemu je šinila koristna misel v glavo, da bi si nakupili bonbončkov za v kino. Poslal naju je v prodajalno, sam je pa zunaj čakal. Saj vem, zakaj. Zato, da je metal oči po mestnih frajljah, ki so šumele mimo. Saj so vsi moški enaki, kaj bodo.

Komaj prideva z malim ven, naju že nahruli on: "Harjap! Videl sem Krekove, ki so pravkar stopili v kino. Pojdimo naglo, da bomo sedeli skupaj."

Naglo smo stopili in res videli Krekove, ki so pravkar kupovali vstopnice: gospa Krekova, njen mož doktor in sinko Aleš. Veselo smo se pozdravili in se na vso moč čudili, kako se to urajma, da se snidemo v mestu, pa ko nismo vedeli drug za

Za obletnico Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzeti

Cleveland, O. — Letos je Oltarno društvo pri župniji Marije Vnebovzete imelo eno najbolj delapolnih in uspešnih let. Ob novi maši in ob drugih prilikah je Oltarno društvo veliko storilo za čast božjo, polepšanje cerkve in božje službe v naši župniji. Posebno slovesno pa je društvo praznovalo sprejem 52 novih članic in svojo obletnico. Vse naše prireditve so proti pričakovanju lepo izpadle in imele lep in koristen uspeh. Naša velika in zelo prijetna dolžnost je, da se od srca zahvalimo vsem tistim, ki so nam pomagali, nas podpirali, nam svetovali in nas vodili.

Zahvaljujemo se našemu dobremu župniku Rt. Rev. Msgr. Vitus Hribarju, ki nam je ob vsaki priliki s svojim modrim nasvetom kazal pravo pot in pravi način dela. Zahvaljujemo se Rev. Victor Cimpermanu, ki nam je mnogo pomagal in zlasti na prireditve naše obletnice vabil odlične goste ter vodil program pri slavnostni večerji. Enako se zahvaljujemo Rev. Joe Ozitemu, ki nam je bil na klonjen duhovni vodja Zveze oltarnih društev Rev. Julij Slapšak. Prišel je k sprejemu naših novih članic in imel pri tej priliki prelep nagovor o pomenu članstva in dela v čast hise božje. Udeležil se je naše večerje v dvorani in pri tej priliki zopet nad vse spodbudno govoril našim članicam in njihovim družinam ter vsem našim gostom, ki jih je bilo

(Dalje na 3. strani)

drugega, da namerava v kino. "O, gospod doktore!" je hih-tel naš, "kaj ste tudi vi prišli gledat konje? Pa res nisem vedel, da učene ljudi take stvari zanimajo. Jaz sem pa ves mrtev na mrhe. Petnajst let nisem bil v kinu in tudi danes ne bi šel, če bi me Micka ne pregovorila s pomočjo malega, da bi šli gledat konje."

"Konje?" reče dr. Krek, ki raje posluša, kot pa govori. "Se čudno, da je toliko spregovoril. 'Aha, konje, konje,' je hih-tel naš. 'Pa konjske pastirje in lepe kanadske pokrajine. Boste videli, kako znajo ti fantje ukrotiti najbolj divjega žrebca. Že kar naprej vem, da mi bodo lezle mravljice po hrbtu, ko bom gledal na slike čredo divjih konj, ki drevi čez pustinj, za njo pa konjski pastirji, ki vplijejo in vihtijo lasose. Saj veste, menda, kaj je to laso?"

"Nekakšen štrk, menim," je povedal dr. Krek in ves začuden gledal našega, kot bi prav ne razumel, kaj mu pripoveduje.

"Seveda, dolga vrv je, katero vržejo pastirji konju za vrat in ga vržejo na tla, nato pa zvežejo in sčasoma ukrote. Take slike še niste videli, če kaj vem. Jimmy," se je tedaj obrnil oče do malega, "pa da mi ne boš zdivjal, ko boš zgledal konje. Glej, da se mi boš obnašal, kakor se spodobi."

Tako je naš govoril na vse strani, ko smo stopali po prostorni predveži razkošnega gledišča. S Krekovo gospo sva se midve naglo pogovorili in druga drugi pohvalili klobuke in suknje. Gospa je povedala, da so vedno doma in za nočjo je pa Aleš, njih sinko, odločil, da bodo šli v kino. Menda je prav tako, kot pri nas glede ukazovanja. Nič nisem vprašala gospo, če so tudi oni prišli nalašč gledat konje v ta kino.

Vsedli smo se lepo v klopi in začeli zijati v slike. Pravkar so kazali prizor v sobi, kjer sta se punca in fant lovila za roke in vzdihovala in obračala oči, kot bi se hotela za vse življenje nagledati. Vsa v strahu sem se skrivaj ozrla na našega, enčes: kaj bo rekel, ko prav zaradi takih neumnih slik (tako pravi on, da veste) ni šel petnajst let v kino. Nič ni rekel, samo gledal je in se premikal po sedeh. No, bo že vzdržal, sem si mislila, saj je to samo ena postranskih slik, glavno sliko s konji, bodo pa kmalu začeli kazati. Najbrže je tudi on tako mislil in čakal.

Meni je bila slika grozno všeč. Kazala je, kako bogataš vzame revnega dekleta, ki je pa menda hotel samo kakšno žensko kikirjo v hišo, ker bil je mrzel proti nji, kot bi bila od vselej skregana. Ona se mu je pa dobričala in mu skušala ustrediti na vseh koncih in krajih. Tako sem bila jezna, ko sem gledala, dedca nemarnega, kako ga ne gane vsa njena slepa wdanost. Kar pusti ga, pestjaka, bi bila skoro naglas zavpila, kaj si se pa obesila na tako nergo sitno.

Kar zaslišim poleg sebe neko šepetanje. Naš in Jimmy, oče in sin, sta bila v tistem razgovoru. Nisem razumela drugega, kot očetov osorni: Šerap!

"Kaj pa je?" sem šepnila njemu, ki je sedel poleg mene, Jimmy pa en sedež naprej.

"Veš kaj mi je rekel ta mulc? Rekel je: daddy, saj nismo v pravem šovu! Osel! Povedal sem mu, naj bo tiho, ki ne ve, kaj govori, da že jaz vem, če smo prav prišli ali ne."

Prikimala sem mu, da je dal pravi nauk malemu. Kaj pa on ve, če smo prav ali ne, ki še ni videl teh slik.

Cakajte, raztegnilo se je in ne morem vsega danes dopovedati. Bom še prihodnjič nekaj. Boste videli, kako smo se še imeli tam v kinu, ko je hotel naš zdivjati, ko je enkrat sprevidel, da res nismo prav prišli. Komaj sem ga obdržala na sedežu.

JANUS GOLEC:

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih

Že februarja 1538 je pustil Thurzo obnoviti od svojih tlačanov stari, valed povodnji poškodovani jez onkraj Veržeja tako, da se je obrnila Mura naravnost proti omenjenemu naselju. Radi svojevoljne uravnave v Radgono sklicane razprave 31. marca in 28. oktobra so ostale brez vsakega uspeha.

Deželni stanovci so sklenili januarja 1593, da bodo odstranili pod vodstvom deželnega glavarja za Veržeje ogrožajoče jeze in bodo napeljali Muro v staro strugo, kakor hitro ne bo reka več zamrznjena. Temu uresničenemu ukrepu so se postavili po robu Madžari. Pošteno so pretepli več štajerskih delavcev, a jez je pa le izginil. Pri tej priliki so pograbil Murapoljci in vrgli v Muro nekoga madžarskega davkarja, ki je hujškal svoje ljudi na pretep in nasilen obračun.

Thurzo je ni odnehal. Zbral je precej vojaštva in civilistov ki so hoteli graditi nove jeze. Takrat so bili Stajerci odločni, da zabranijo madžarsko kljubovalnost z orožjem. Deželna vlada je poslala na Mursko polje konjike, topništvo in pehoto. Prišlo bi bilo do redne bitke, da ni posegel vmes cesar Ferdinand. Prepovedal je obojestrni spopad Stajercem in Madžarom. Kiseški junak Nikolaj Juresič je prejel povelje, da odleti s svojim vojaštvom na sporno ozemlje in poskrbi za red in mir. Dokler je taborel Juresič v Veržeju, je vladal na obeh straneh mir.

V poznejših letih so se ponavljali slični prepri pogostokrat in se zaključevali začasno s krvavimi praskami.

Eni so napadali druge ter rivali Muro zdaj sem zdaj tja. Vlada je vedno omahovala, je pač ostalo vse pri starem. V neštivilne struge ter vijuge do naših dni razkopana Mura kliče v spomin tudi današnjemu rodu, kake sosedje so že bili Murapoljcem Madžari, predno so se čisto pobratili s Turki in so pričeli vpadi ogrskih Krucev na Stajersko.

z baškar iz zgodovine zajetega je razvidno, da so bili tudi murapoljski tlačani kljub pritisku grajske pete in udarcev pesti proti tako vabljenemu pokretu kakor je bil krucovski. Omejni Murapoljci so znali, da bo ropal ogrski tolovaj najprej brezskrbno doma. Ko bo oplenjena domovina, bo prišlo na vrsto—Mursko polje.

Glede zavarovanja napram Krucom, se je prvi zganil Veržej. Dolgoletni budnosti, hrabrosti in malodane napretrgani pripravljenosti Veržejev gre zaslug, do so bili vpadi Krucev kot v začetku oslabiljeni, dostikrat sploh preprečeni in tolovajske tolpe razkrojene in pobite do zadnjega moža po raznih naseljih Murskega polja.

II

Ob času naše povesti je obstajala v Veržeju dobro izvež-

bana četa strelcev v stalni pripravljenosti, da brani dom in imetje prvotno pred Turki, veliko pozneje (proti Krucom. Veržejski strelci se omenjajo v listinah od 1550. Strelci so odhajali tako hrabro Kruce, da jih je pohvalil cesar Jožef I. za njih vztrajnost, hrabrost in požrtvovalnost v listni, izstavljeni 27. novembra 1706 na Dunaju. Iz vsega, kar je zgodovinsko znano in potrjeno o veržejski strelski četi, je razvidno, da so bili nekdanji Veržejci vrli junaki, na katere so lahko ponosni njih potomci še danes.

Ko so posekali madžarski Kruki murapoljske kraje in jih uničevali z ognjem in mečem, stopata v ospredje obrambnih junaštva vodja veržejskih strelcev Karol Ropoša, zastavonoša Franc Copora in trobentač Andrej Husijan. Veržejci se spominjajo še danes Ropoša in Copora. Kadar slišijo po trgu bobnanje tamburja današnje strelske čete, pravijo, da poje boben: "Ropoša ni, Copora ni, ga ni, ga ni, regenta ni, regenta ni", kakor bi žaloval boben še danes za davno preminulima junakoma.

Karol Ropoša je bil imovit veržejski kmet. Študiral je celo v Varaždinu. Sin edinec je pustil učenje, prevzel posest in kot šolan kmet je zavzel kmalu med domačini vodilno mesto. Od njega sta ohranjeni do danes dve pismi ter več podpisov. Pisal je lično latinščino. Podpisoval se je: Carolus Ropoša. Bil je močne postave, prikupljivega obraza, neustrašljiv in vojaško izvežban. Zanimal se je za dogodke tostran in onstran Mure in se zavedal, kaj da imajo pričakovati Veržejci od tolovajskih ogrskih tolpe, ki so že domovino putošile liki kobilice. Da bi ne bili Veržejci nepripravljeni kot najbližji sosedje napram Krucom, je položil vso skrb v dobro izvežbanje ter oboje rojenje strelske čete, izbrane iz najboljših domačih fantov in mož.

Ustno izročilo trdi o njem, da je nosil železno srajco, jeklen oklep, jeznil je konja plavca, bil je zamrznjen, da se ga sovrane krogle niti prijele niso. Njemu od strani je stal veliko mlajši zastavonoša Franc Copora. Po poklicu je bil sodar in kmetski sin, silno močan, čeden ter srčen dečko. Tudi ta je nosil železno srajco in vrhu te oklep.

Ropoša je bil dvakrat oženjen. Prva žena Urša Lovrenčič mu je umrla kmalu brez otrok. Druga Magdalena Gabere mu je podarila le enega otroka — hčerko Vido. Karl je bil tolikanj denarno podprt, da je pustil izobraziti edinko v varaždinskem samostanu. Tamkaj se je naučila: čitanja, pisanja in prejela boljšo podlago za bodočo gospodinj. Po očetu je podedovala veliko krepko postavo, po materi na vsakega prikupljivo učinkujoče oči z dolgimi trepalnicami. Krog ustn ji je igral in na lahno plesal nasmeh nedolžnosti — najlepša cvetka iz vrta dekliskega obraza. Ropoševa Vida, dasi prva med trškimi dekletki po cvenku, izobrazbi ter obrazu, se ni odtegovala nobenemu delu. Bila je postrežljiva in nikdo ji ni mogel oponesti prezirljivega ponosa napram tovarišcem ali gruntarske ošabnosti proti služinčadi, najemnikom in dminarjem.

Se ne smemo čuditi, če je bila Vida pri teh lastnostih kot edinka vse na svetu materi in očetu. Starša sta se zavedala, da bo dekle lahko izbiralo med fanti in da bo moral biti povsem po godu mladi Ropoša staremu. (Dolje prihodnji)

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

NOVEMBER

13. — "Anniversary Dance" društva Ambassadors št. 62 SDZ v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti.

14. — Our Lady's Sodality "Autumn Capers" v šolski dvorani av. Vida. Igral bo Matt Mlinar orkester.

14. — Prireditve godbe društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ v Slovenskem domu na Holmes Ave.

20. — Društvo Kraljica Miru št. 24 SDZ priredi ples v SND na 80. cesti. Melody Pilots orkester.

24. — Carlton's (Carl's Boys) prirede "Thanksgiving Eye Dance" v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igra Lou Trebar.

DECEMBER

11. — The Euclanders "Holiday Hop" v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. v Euclidu.

1949

FEBRUAR

5. — Plesna veselica dr. France Prešeren št. 17 SDZ v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

druge reči od žita do vina, od česna do čebule in do sadnjih krljev, ki jih bo kdo posušil za zimo.

KAJ PRIPOVEDUJE KOMUNISTIČNI SOPOTNIK.

Nekdo, ki se dobi pravico potovanja v Jugoslavijo, se je zadnjič pritoževal takole: "Kjer pridem v Jugoslaviji s kakim znancom v stik, vsak samo naroča, kaj naj mu prinesem iz Trsta, ko drugič pridem. Eden hoče za božjo voljo nove naramnice, drugi prosi za očala, tretji pritiska za šivanke, četrti berači za zdravila, peti sitnari za britvice, šesti bi rad sukanca, sedmi bi se rad potolažil z malo kave... Trst se zdi Ljubljani čudno kakor tako obljubljena dežela, kjer se cedi mleko in med."

ALI NI JUGOSLAVIJA OBLJUBJENA DEŽELA?

Ko je ta sopotnik razlagal svoje težave s potovanji v Jugoslavijo, ga je nekdo vprašal, ali ni postala Titovina nekaka obljubljena dežela. Vpraševalec je opozoril, da se ta vendar toliko zida in gradi. — Sopotnik je odgovarjal takole: "Res se v Jugoslaviji mnogo prekopava, mnogo gradi, reš delajo velike načrte, kot je o njih sanjal Musolini. Toda vse delo je 'udar-niško', to se pravi na 'morak'. Se hujske je, da je vse to delo ob koruznem kruhu in ob silnem pomanjkanju najbolj preprosti stvari. Dežela gradi, zida, toda civilizacijsko postaja vsa Jugoslavija Makedonija, kjer so cigani z lahkoto živeli brez mila. Kdor pa je bil navajen na malo boljše življenje in na za-

padno civilizacijo trpi pri tem telesno in duševno. Komunistični voditelji tolažijo, da bo vse drugače čez nekaj let. Če jim kdo ugovarja, da bi rad sedaj pošteno živel, mu povedo, da naj pač tisti pogine, kdor ni sposoben, da bi vzdržal. Tako bodo ostali le najboljši in najmočnejši."

Tako mislijo komunisti, ki jim je človek žival brez duše in brez duševnih potreb. Ali bo po tej poti kdaj res boljše? Vsaj tištim, ki bodo vzdržali? Ruski vzgled uči, da ne.

IZ MEDANE V BRDIH.

Dopis iz Medane v Brdih pripoveduje, da pravi komunisti ne čakajo, da jim bo enkrat bolje, ampak hočejo dobro že sedaj. Pa samo zase dobro, ne za druge. V Medani so napovedali 26. septembra motorno dirko. Da bi ljudi privabili, so razglasili, da se bo ta dan dobil bel kruh, vino in mortelada. Res je bila na ta oklipe lepa udeležba. Tudi bel kruh je bil, pa samo za tiste, ki so imeli na prsih prijet znak komunistične stranke. Drugi so imeli pravico sline požirati.

DINAR TIHOTAPIJO.

Ne iz Jugoslavije, ampak v Jugoslavijo. Na Goriškem se more kupiti pod roko dinarje za eno tretjino uradne cene. Te kupci, jejo ljudje in jih pošiljajo po tihotapskih poteh v Jugoslavijo.

KOLHOZI STRAŠLJO.

Pisali smo že svojetčasno, da so v Brdih zapadno od Gorice mnogi kmetje morali dajati prejšnjim lastnikom dogovorjene količine živeža kot najemnine. Ti kmetje so se veselili, da bodo s prihodom Jugoslavije postali pravi lastniki zemlje. To upanje je

padlo v vodo. Komunistična država ne izpusti, kar je dobila. Kmet je sedaj hlapec države. Vprašanje bi radi komunisti rešili sedaj z obdelovalnimi zadru-gami. V te silijo kmete v Brdih. Take zadruge ustanove in kmetje se morajo ukloniti in odpo-vedati misli, da bi postali last-niki zemlje, ki so jo stoletja ob-delovali. Tako vinogradniško obdelovalno zadruge so ustanovi-li v Medani. V Cerovem so ustanovili "kmečko obdelovalno zadruge." Iz dopisov v komuni-ističnih listih se vidi, da se kme-tje upirajo, da pa se morajo pritisku komunistične stranke nazadnje le udati.

TUDI V RIHEMBERHU so ustanovili kmečko obdelovalno zadruge, ki naj bi bila vzgled drugim za skupno delo v so-cialistični državi.

SEŽANA — DUTOVLJE.

Pisali smo že, da grade "udar-niško" železnico Dutovlje-Sežana. Zaposlujejo zlasti mnogo mladine. To hočejo na teh delih tudi predelati v dobre komuni-ste. Tako beremo v "Lj. pr." da je imela ta mladina 157 pre-davaj, od teh 99 političnih. Ker je samo ena politika v Ju-goslaviji, so bila ta predavanja vaje v komunizmu.

SE ENKRAT O ŠEPICU

RUDOLFU. — Mesar v Pod-gradu pri Ilirski Bistrici Gotar-ovo nikoli ni sanjal, da bo dva-krat v ameriških listih. Poro-čali smo svojetčasno, da je pri-šla vest, da so ga radi kile mesa zaprli, in druga vest, da je bil obsojen na smrt. Nekomu je bi-lo žal, da je ostal podgrajski me-sar živ in se je oglašil v nekem clevelandskem listu. Sedaj poro-čajo o tem šepicu, da je dobil dve leti prisilnega dela radi "proti-ljudskih prestopkov." Ba-je so ga zalotili pri poskusu ti-hotapstva z mesom. Ali bodo v Clevelandu sedaj zadovoljni?

ZA OBLETNICO OLTARNEGA DRUŠTVA PRI MARJI VNEBOVZETI

(Nadaljevanje s 2. strani.) nad 300. Za govore in ude-ležbo se zahvaljujemo Rev. Joseph Česniku, Rev. Aloj-ziju Ruparju, Mr. in Mrs. Frank Mervar, Mr. in Mrs. Miha Krek.

Naj se pri tej priložnosti spomnimo s prav posebno to-dio hvalečnosti Mrs. Mary Coprič, naše predsednice, ki je bila bolna, pa je z bolni-ške postelje spremljala in podpirala naše delo in tudi poročilo sestavila. Naj bodo iskreno zahvaljene gospe in gospodične, članice Marijine družbe, ki so pri večerji po-magale in stregle gostom, da je bila vsa naša slavnostna pri-reditev v redu in na splošno zadovoljnost vseh gostov opravljena. Končno se zahva-ljujemo onim, ki so se našim

vabilom odzvali iz celega Cle-velanda in iz naše domače fa-re. Imele smo 293 dolarjev čistega dohodka, ki jih bomo porabile za namene našega društva. Bog plačaj vsem, is-kreno zahvaljeni!

Izredno smo bile počaščene in srečne vse članice, ko je Rev. Julij Slapšak poročal, da nam je za našo obletnico poslal pre-zvišeni gospod škof ljublan-ski tole voščilo. Objavljamo ga, da ga bodo mogle vse naše čla-nice in družine shraniti kot lep spomin in vzpodbudno naročilo:

"V vaših srcih naj se ob tri-desetletnici pomnoži vera v sve-to skrivnost Jezusove pričujočnosti med nami,

utrdi neomahljivo zaupanje v Srce Jezusovo, ki biva v vsa-ki hostiji, vname neugasljiva ljubezen do Jezusa, ki je višek svoje ljubezni dokazal s tem, da je pri nas vse dni do konca sveta v zakramentu sv. Rešnje-ga Telesa.

Oltarno društvo naj bo še na-dalje ognjišče ljubezni in če-ščenja Najsvetejšega in naj se vli-vi v duše vseh članic bogata milost iz ljubezni, polnega Srca Jezusovega.

Spomnite se pred Jezusom tudi moje misijonske poti, da bi vsi, jaz in poslušalci napre-dovali v ljubezni do Jezusa.

Njegov blagoslov bodi vedno z Vami.

Pri sv. Štefanu v Chicagi med 40 urno pobožnostjo dne 4. ok-tobra 1948.

Gregorij Rožman.

Ni treba posebej naglasiti, kako zelo in iskreno hvaležne so prevzvišenemu vse članice in vse naše družine, da je mislil na nas sredi svojega drugega dela in da smo bile deležne nje-gove tako kople pozornosti.

Mary Ižanec, tajnica.

Glas iz Waukegan

Waukegan, Ill. — Kakor men-da vsi drugi tudi jaz raje berem kot pišem, zato je tudi ta moj dopis prvi v mojem življenju, čeprav sem že Abrahama vide-la. Ni moj namen pisati kaj bolj podrobneje novice od tu-kaj, kajti za to že Mrs. Keber dobro skrbi.

Tako kot povsod drugod se tu-di pri nas spreminja žalost v veselje in narobe. Letošnje leto smo imeli precej porok. Madi ljudje so začeli skrbeti tudi za nas stare, da se z njimi vred tudi mi malo poveselimo.

Čeprav že malo pozno, se mi zdi vredno omeniti, da smo v kratkem času imeli dva vojaška pogreba. Prvi je bil sin Mr. in Mrs. Frank Japelj, sin Rudolf, ki se je bojeval na italijanskem bojišču, kjer je tudi padel pri Anzio Beach dne 31. marca 1944. Ob smrti je bil star 29 let. Njegovo truplo je dospelo do-mov 2. septembra 1948 in je bi-lo pokopano na domačem pokopališču 4. septembra z vsemi vo-jaskimi častmi. — Drugi vojak pa je bil Johnny Marolt, sin do-bro poznanih slovenskih staršev Mr. in Mrs. John Marolt iz 721 Cummings Ave. Tudi on se je bojeval v Evropi in sicer na Francoskem, kjer je žrtvoval svoje mlado življenje na boji-šču pri Mintzu 15. novembra 1944. Slava našim padlim ju-nakom, njih strašem pa naše iskreno sožalje.

Prvotni namen mojega dopisa je bil namreč ta, da vam poš-ljem naročnino za enega nove-ga naročnika in sicer za Mr. Frank Japelj, 838 Wadsworth Ave., Waukegan, Ill. Pozdrav-ljam vse Slovence in Slovenke širom Amerike in Kanade, listu pa želim mnogo naročnikov, ker ta list je v resnici bogat na čti-vu in vreden, da ga ima vsaka slovenska hiša.

Mrs. Mary Hodnik.

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

Pametne sugestije

V državi Massachusetts so svarišla znamenja za avtomobi-liste (oster ovinek, prehod čez železnico itd.) zabeljena z na-pisi:

"Ali imate tekoči račun pri zdravniku?" — "Kdor ni življe-nja sit: vozi počasi!" — "Dir-jaj le, če si naredil oporoko!" — "Pokopališče takoj zraven!"

MALI OGLASI

Superette-Self Serve For Sale

Fully equipped, 8x8 meat cooler, 2 meat cases, meat saw, grinder, 3 scales, cube slicer, 2 blocks, 2 self serve open refrigerators cases, 2 frozen storage cases, latest new shelving, register, 2-C licenses, many other items. Well established 6 years. By pres-ent owner. Price \$11,500 plus inventory. Must sell due to ill health.

If interested to buy, leave name and address at the of-fice of this paper. —(223)

Stanovanje iščejo

Tri odrasle osebe iščejo pri-merno stanovanje. Kdor ima kaj primerne, naj pokliče po 5 uri zvečer EX 0474.

(221)

Za mesnice

Prodaj mesarsko tehniko, meat slicer, cash register in ne-kaj omar (show cases). Vprašajte na 6303 Carl Ave.

(219)

ALI STE PREHLAJENI?

Pri nas imamo izborno zdra-vilo, da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko ču-tite prehlad.

Mandel Drug

15702 WATERLOO RD.

Priatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA Prescriptions — Vitamins First Aid Supplies Vogel St. Clair Ave. in E. 68th

DENARNE IN DRUGE POŠILJATVE ZA STARI KRAJ

Tvrška KOLLANDER naznanja:

- DA: pošilja denar v Jugosla-vijo, Trst, Italijo in v vse druge države. Vsaka poš-iljatev je jamčena;
- DA: prodaja zabojce za poš-iljanje blaga ali živil v staro domovino;
- DA: prevzema zavitke od tu-kajšnjih rojakov in iste točno odpremlja na na-slovnike;
- DA: sprejema naročila za mo-ko in druge že priprav-ljene zavitke za Jugosla-vijo, Avstrijo, Italijo in Nemčijo;
- DA: prodaja karte za potova-nje v stari kraj in od tam sem;
- DA: prodaja AMERICAN EX-PRESS Travel čke in denarne nakaznice za vporabo v naših drža-vah;
- DA: opravlja Notarske pose.

KADAR torej rabite postrežbe v gori navedenih slučajih, se obrnite na zanesljivo in dobro znano tvrdko:

AUGUST KOLLANDER v SLOVENSKEM NARODNEM DOMU

6419 St. Clair Avenue Cleveland 3, Ohio

Rojaki v Kanadi tudi lahko pošljejo denarna in druga naročila potom naše tvrdke.

Grade novo letališče. — Slika nam kaže parne valjarje pri delu 6.000 črtjev dolge-ga letališča, ki se že bliža izgotovitvi v francoskem sektorju Berlina, kjer je vsled ruske blokade jako pomnožen zračni promet. Vse gradbene stroje so pripeljali v Berlin z velikimi transportnimi letali.

ONE DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES YOUR BUY WORD

Perhaps you need vitamins? If you do, you need vitamins that are... (text continues)

Take one capsule every morning and you can forget about vitamin supplements... (text continues)

MILES LABORATORIES, INC.

Izgubljeni svet

ROMAN

Povrniti se moram zdaj k zaključnemu, svečanemu in jako razgibanemu trenutku vse naše pus. olovščine. Baš medtem ko sem na vse kriplje ugibal, kako bi naj o tem najboljšo poročal, mi je prišel pred oči članek v jutranji izdaji našega dnevnika z dne 8. novembra, podrobno, izvrstno poročilo mojega tovariša in prijatelja, našega sotrudnika Macdona. Mar ne bo najboljšje, da ga tukaj v celoti prepišem, ker ni bil, kakor je znano, udeležen pri potovanju raziskovalcev poročevalca noben drug; a tudi ostali veliki dnevniki so prinesli prav tako izčrpna poročila. Prijatelj Macdona je pisal torej sledeče:

NOVI SVET.

VELIKO ZBOROVANJE V DVORANAH QUEEN'S HALL BURNI PRIZORI. IZREDNI DOGODEK MED SEJO.

KAJ JE TO BILO? PONOČNO VRVENJE V REGENT STREETU.

(Od našega posebnega poročevalca).

"Nocoj se je vršila v veliki dvorani Queen's Halla seja gg. članov Zoološkega instituta, ki je v javnosti dvignila toliko prahu in bila sklicana, da se zaslisi poročilo lani v Južno Ameriko odposlanega Preiskovalnega odbora, ki je imel nalogo, ugotoviti resničnost profesor Challengerjevih navedb o natančnem obstoju prazgodovinskega živalstva na tej celini. Lahko zabeležimo, da bo vpisan včerajšnji dan za vselej kot praznik v znanstveno zgodovino ter da ne bo pozabil do konca življenja nihče od navzočih predloženih napetih ter nad vse pomembnih ugotovil." (Oh, brat moj po peresu, Macdona, počemu ta nadut uvod!) "Pravico do vstopnic so imeli, kakor navadno, samo člani ter po njih povabljeni gostje, a ta označba se je izkazala tako raztegljiva, da je bila dvorana nabito polna že dolgo pred osmo uro, ko se je morala pričeti seja. Široka javnost, ki je brez zadostnega povoda zamerila, da ji niso naklonili prostega vstopa, je ob četrt na osem naravnost vlomila vrata; že poprej je prišlo do splošnega daljšega ruvanja, pri katerem je bilo poškodovanih

več oseb, med drugimi tudi policijski inspektor Scoble oddelka H, ki je imel nesrečo, da si je zlomil nogo.

Po tem nedopustnem navalu so bili nartpani poleg vhodov in stojišča celo za novinarje določeni sedeži: vsaj pet tisoč ljudi je moralo pričakovati potovalce. Raziskovalci so zavzeli po vstopu v dvorano svoje stole spredaj na odru, kjer so že bili zbrani poleg tuzemskih tudi vsi francoski pa nemški vodilni znanstveniki. Tudi Švedsko je zastopal profesor Sergius, poznani zoolog na upsalski univerzi. Navzoči so izredno priščno sprejeli četvorico junakov današnje slavnosti: vsa dvorana se je dvignila in jih več minut glasno navdušeno pozdravljala. Kljub temu pa le ni ušlo pozornemu opazovalcu, da so se slišali med ploskanjem tudi posamezni nesočutni klici, kar je vnaprej dovolilo sklepati, da bo seja prej živahna kakor skladna. Vendar ne bi mogel nihče prerokovati njenega poznejšega izrednega poteka.

O zunanosti četvorice raziskovalcev ni treba veliko govoriti, ker so že itak priobčili vsi dnevniki njih slike. Izredni napori, ki so jih, kakor je znano, morali prestati, so zapustili prav malo sledov. Brada profesorja Challengerja je morda postala nekoliko bolj razmršena, Summerleejev obraz bolj suh; lord John Roxton je tudi nekoliko shujšal, in val trije so bolj ožgani, kakor pri odhodu iz domovine, sicer pa je videti, da so vsi popolnoma zdravi. Kar se tiče našega poročevalca, znanega sportnika in mednarodnega nogometnega tekmovalca pri rugbyju, E. D. Malonea, se mu vidi, da je bil popolnoma kos vsem neprivikam; ko se je ozrl na zbrano množico, je preletel njegov prijazen, pogumni obraz navadni ljubki, do brodušni smehljaj. (No, počakaj, Mac, da te dobim kje na samem!)

Ko se je slednjič poleglo v dno harno pozdravljanje potovalcev, se je občinstvo zopet usedlo, nastopil je mir in vojvoda Durhamski je otvoril kot predgovoda zamerila, da ji niso naklonili prostega vstopa, je ob četrt na osem naravnost vlomila vrata; že poprej je prišlo do splošnega daljšega ruvanja, pri katerem je bilo poškodovanih

profesor Summerlee kot zastopnik Preiskovalnega odbora, a se vendar splošno govori, da je venčal delovanje raziskovalcev izreden uspeh. (Ploskanje.) Še ni menda minila romantična doba, in so na svetu tla, kjer lahko seže v roko pisateljeva nebrzdana domišljija znanstvenemu raziskovanju strogega učenjaka. Dodati hoče samo, preden se usede, kako ga veseli, in tudi vse navzoče, da so se povrnili ti gentlemani čili pa zdravi s svojega težkega, nevarnega potovanja, ker bi nedvomno pomenila vsaka nesreča z raziskovalci nepopravno izgubo za zoološko znanost. (Viharno ploskanje, udeležil se ga je, kakor je bilo opazovati, tudi profesor Challenger.)

Ko je vstopil profesor Summerlee na stolicu, je izbruhnilo ponovno izredno navdušenje, ki je tudi potem večkrat prekinilo njegov govor. Nimamo namena in extenso (podrobno) ponavljati njegov govor v tem članku, ker priobčimo dodatno poročilo v vseh doživljajih raziskovalcev, ki ga je spisal naš poseben poročevalca.

Omejitmo se zato sedaj na kratke splošne podatke. Profesor Summerlee je povedal, kako je prišlo do tega potovanja, izkazal popolno priznanje svojemu prijatelju, profesorju Challengerju ter se istočasno oprstil za nejevernost, s katero so poprej bile sprejete njegove, zdaj popolnoma dokazane trditve, potem pa je stvarno poročal o poteku raziskovanja, a se je izogibal podatkom, ki bi javnosti vtegnili ugotoviti lego skrivnostne planote. Orisal je na kratko pot od pritoka Amazonke do vznožja skalovja: navzoči so napeto poslušali, kakor težkoče so srečali raziskovalci pri ponovnih poizkusih, poperpeti se na vrh stene; slednjič pa je popisal, kako se jim je to posrečilo po obupnih naporih, ki so žal zahtevali življenja dveh mešancev, njih zvestih služabnikov. (Summerlee se je hotel pri zborovanju izogniti katerimkoli vprašanjem iz občinstva in zato je poročal o začudenju na ta čudni način.)

V mislih so sledili poslušalci govorniku na planoto, in morali z njim tam ostati, ko se je

zrušil edini most. Na to jim je predočil profesor grozote in le-pote čudne dežele. Malokaj je omenil o osebnih doživljajih, tem bolj pa je poudarjal bogatstvo žetev, ki jo je zbrala znanost pri opazovanju čudežnega živalstva, ptic, mrčesov in rastlinstva na planoti. Posebno je bogata na hroščih (coleptera) in metuljih (lepidoptera), ker se je ugotovilo tekom nemnogi tednov šest in štirideset novih vrst prvih ter širi in devetdeset vrst drugih. Najbolj pa so seveda zanimale občinstvo večje živali in med njimi posebno one, katere so se smatrale za davno izumrle. Profesor jih je navedel dokaj dolgo vrsto, ni pa dvomil, da to število še naraste, čim bo natančno raziskana vsa dežela. S svojimi tovariši je opazoval, dasi večinoma oddaleč, vsaj tucat bitij, ki niso slična nobenim, znanosti do sedaj poznanim živalim. Ščasoma jih bo nedvomno mogoče natančneje popisati in porazdeliti. Navedel je med drugim neko kačo, katere živoročci lev je bil en in petdeset čevljev dolg, (Dalje prihodnjič)

STILL TOPS — The Welsh village of Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwllllandsillogogoch is still tops with the world's longest place name. But the London Times recently revealed that a Maori hilltop near the New Zealand village of Porangahua ranks a close second. It's called: Taumatawhaka . . . oh, well, it falls one letter short. Above is the sign at the railroad station of the Welsh village.

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev.

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti.

"Zato vsak dan preglejva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trгоvec, ki oglašuje v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem kupujva."

Ker ni imel drugega je rabil za vado svoje umetne zobe. — Vodnik Ray Guenzil iz Pine Portage Camp, Waldhof, Ontario je lovil ribe, a ker ni imel nič pripravnega za vado, je nataknil na trnek svoje umetne zobe in sreča mu je bila naklonjena. Na sliki ga vidimo s plenom — devet funtov težko ščuko.

Baragove Knjige za leto 1949 so izšle!

Knjige so sledeče:

1. "BARAGOVA PRATIKA" za leto 1949
2. Knjiga: "S POTOV ŽIVLJENJA SLOVENSKEGA NARODA"

Obe knjigi skupaj staneta—\$1.50

Vsebina obeh knjig je bila navedena v dnevnikih in tednikih. Zelo zanimivi knjigi sta obe. V kratkočasje, pouk in v razvedrilo vam bosta. Tiskanih je le omejeno število. Hitite z naročilom, da ne bosta pozni. Naročnino za knjige je poslati v Money order, ali bančnem čeku na:

BARAGOVA PRATIKA

1857 W. 21st Place

Chicago 8, Illinois

OBLAK MOVER

Naša specielnost je prevažati klavirje in ledenice. Delo garantirano in točna postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem do vašega starega znanca

JOHN OBLAK

1146 E. 61. St.

HE 2730

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijaka tiskarna vam tiska krašna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pri-
dite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 0628